

ЛІТАРАТУРА і МАСТАЦТВА

ОРГАН СЮАЗА СОВЕЦКІХ ПІСЬМЕНІКАЎ БЕЛАРУСІ і КАМІТЭТА ПА СПРАВАХ МАСТАЦТВА ПРЫ СОВЕЦЕ МІНІСТРАЎ БССР

№ 20 (879)

Субота, 17 мая 1952 года

Цана 50 кап.

Канцэртныя арганізацыі ў летні перыяд

Надходзіць час летняга адпачынку працоўных. Адрылі свой сезон гарадскія паркі, перабуваюць работу ў ўлікам летняга перыяду рабочыя клубы, раённыя і калгасныя Дамы культуры.

У новых умовах павінна быць разгорнута і дзейнасць канцэртных арганізацый рэспублікі — калектываў і саістаў філармоній і Белдзяржэстрады, канцэртных групаў оперы і балета, мастацкіх навуковых устаноў.

Канцэртная дзейнасць улетку ў нашай рэспубліцы будзе развівацца да ўмовах напружанай падрыхтоўкі да дэкады беларускай літаратуры і мастацтва ў Маскве, ва ўмовах узрастання патрабавальнасці савецкага гледача да майстэрства выканаўцаў.

Можна ўжо адзначыць асобныя ўдалыя канцэрты і спробы арганізаваць сёлета сезон у Мінску лепш, чым у мінулым годзе.

Філармонія парадавае слухачоў стацыяй цікавымі выступленнямі спявачкі Н. Казанцавай. У кінатэатры «Першы» і ў парку культуры і адпачынку імя А. М. Горкага выступаў аркестр народных інструментаў (мастацкі кіраўнік І. Яшчык). Мінск неўзабаве наведаюць відомыя артысты Масквы і Украіны.

Канцэрт з твораў беларускіх кампазітараў і паэтаў падрыхтавала Белдзяржэстрада. У клубе Аўтапрамбуда адбудзецца сімфанічны канцэрт.

Але, на жаль, філармонія яшчэ недастаткова клопацца аб тым, каб усе яе калектывы, у тым ліку і сімфанічны аркестр, часцей выязджалі ў абласныя цэнтры, а майстры мастацтва Савецкай Беларусі — у раёны рэспублікі.

З выключным удзелам праходзіць агляд творчых дасягненняў тэатральнай моладзі. Між тым, удзел у канцэртах маладых артыстаў, асабліва за межамі Мінска, — даволі рэдкае з'ява.

Працоўныя рэспублікі хочуць часцей слухаць выдатных майстроў вакальнага і харэаграфічнага мастацтва, але многія нашы артысты яшчэ ні разу не ўдзельнічалі ў канцэртных выступленнях ў Палацку, Мазыры, Маладзечна, Оршы і другіх гарадах рэспублікі.

У праграмах канцэртаў усё яшчэ пачуе стандарт. У іх адуэтыўнае жанравая разнастайнасць, не ўлічваюцца запатрабаваны працоўных. Рэпертуар аркестра народных інструментаў, Дзяржаўнага хора, сімфанічнага аркестра, калектываў і саістаў астрады вельмі слаба паўняюцца новымі творами беларускіх кампазітараў. Ва ўсім рэпертуары калектываў Белдзяржэстрады толькі адна песня самадзейнага кампазітара — «Ой, шумяць лясы зялёныя» Ю. Семянякі, у той час як ёсць багата новых і добрых песень.

Майстры мастацтва чытанні філармоній творы беларускіх паэтаў выконваюць выключна ў перакладах.

Актыўна ўдзельнічаюць у камуністычным выхаванні рабочых і калгаснікаў, арганізуюць культурны адпачынак працоўных, прывітаюць ім добры густ — высокародны абавязак канцэртных калектываў. Але яны праўляюць мала ініцыятыў у выкарыстанні багатых магчымасцей, якія ёсць у рэспубліцы, не шукаюць новых форм прапаганды нашага мастацтва, прапаганды музычнай культуры ў рэспубліцы.

Неабходна часцей практыкаваць тэматычныя канцэрты, канцэрты з твораў асобных кампазітараў, вечары песні і інструментальнай музыкі пры ўдзеле найбольш любімых народаў майстроў мастацтва.

Варта было-б пазнаёміць мінчан з творчымі поспехамі Маладзечанскага ансамбля песні і танца, які даўно не выступаў у стацыі, з новымі работамі танцавальна-

га калектыва пры Гомельскім клубе чыгуначнікаў, з новымі песнямі, што спяваюцца ў хоры пад кіраўніцтвам Тацяны Лапацінай.

Сустрэча з гледачамі стацыі прынесла-б вялікую карысць і самім калектывам.

Удалы вопыт правядзення філармоній канцэртаў і літаратурна-музычных канцэртаў на асобных прадпрыемствах павінна быць значна пашыраны ў летні час. У парках стацыі і абласных цэнтраў, у рабочых клубах, якія маюць адкрытыя пляцоўкі, павінны быць створаны музычныя лекторыі, дзе апрача штатных музыкантаў могуць выступаць выкладчыкі і студэнты кансерваторыі і музычных вучылішч.

Асабліва ўвага ў лекцыйна-канцэртна павінна быць аддадзена паказу дасягненняў савецкай музыкі, прапаганда новых твораў беларускіх прафесійных і самадзейных кампазітараў.

З поспехам праходзіць сустрэчы кампазітараў са слухачамі. Аб гэтым, у прыватнасці, сведчыць добра арганізаванае музфондам і філармоніяй у красавіку выступленне беларускіх кампазітараў у Мінскім медыцынскім інстытуце.

Такія сустрэчы неабходна праходзіць часцей. Апрача азнамялення зацікаўленых слухачоў з новымі творами нашых кампазітараў, варта наладзіць і абмеркаванне гэтых твораў, што будзе спрыяць далейшаму росту музычнай культуры ў рэспубліцы.

Больш, чым у мінулыя гады, павінны быць выкарыстаны для выступленняў перад працоўнымі таленавітыя калектывы і ўдзельнікі мастацкай самадзейнасці. У забеспячэнні належнай культуры гэтых канцэртаў самадзейным калектывам павінны дапамагчы музычныя школы, артысты і рэжысёры прафесійных тэатраў.

Савецкі гледач прад'яўляе высокія патрабаванні да выканаўчай культуры. Аднак узровень майстэрства сімфанічнага аркестра філармоніі не задавальняе нашых слухачоў. У філармоніі і да гэтага часу няма дырыжора-педагога, які дапамог-бы аркестру ўзняць культуру выканання.

Поспех дзейнасці канцэртных арганізацый залежыць і ад узроўню прафесійнага майстэрства і культуры спевакоў, музыкантаў, майстроў мастацтвага чытання. На жаль, і да гэтага часу яшчэ ёсць выпадкі, калі Камітэт па справах мастацтва пры Савецкім Міністраў БССР прапануе для работы ў астрады людзей, якія альбо не падыходзяць для опернага і драматычных тэатраў, або звальняюцца адтуль з прычыны іх творчай малакаштоўнасці. Так укамплектаваць філармонію і астраду кадрам не гэта. Трэба па-спраўдному паклапаціцца аб сістэматычным прытоку туды свежых і здольных, прафесійна сталых сіл.

Арганізацыя выступленняў майстроў мастацтва БССР і брацкіх рэспублік у самых глыбінных пунктах — у раёнах і калгасах — важнейшая задача філармоній і астрады на летні перыяд.

Тое, што нашы калектывы і саісты сёлета выступаць перад працоўнымі ў перыяд узмоўненай падрыхтоўкі да дэкады беларускай літаратуры і мастацтва ў Маскве, накладе на іх асабліва часоны абавязак — карніным чынам палепшыць змест канцэртаў і майстэрства выканання, зрабіць больш разнастайнымі жанры, пашырыць формы канцэртнай дзейнасці.

Паспяхова правядзенне летняга канцэртнага сезону, узмацненне прапаганды выдатных дасягненняў савецкай музыкі мае вагальнае грамадска-палітычнае значэнне. І зусім зразумела, што аб наладжанні работы канцэртных калектываў павінны паклапаціцца не толькі філармонія, Белдзяржэстрада, але таксама абласныя аддзелы мастацтва і іншыя месцовыя арганізацыі.

Да дэкады беларускай літаратуры і мастацтва ў Маскве Выданне мастацкай літаратуры

Беларуская савецкая літаратура займае адно з пачэсных месцаў сярод многанациональных літаратур Савецкага Саюза. Чытачы брацкіх рэспублік ведаюць імяні Янкі Купалы, Якуба Коласа, Кандрата Крапівы, Аркадыя Куляшова, Пятруся Броўкі, Міхася Ясьвікова, Пятра Глебкі, Максіма Танка, Івана Шамякіна, Янкі Брыля, Аляксея Кулакоўскага, Тараса Хадкевіча, Кастуса Кірэнікі, Анатоля Вялюгіна і многіх другіх, кнігі якіх перакладзілі не толькі на рускую мову, але і на іншыя мовы народаў Савецкага Саюза.

Выданне на рускай мове твораў беларускіх пісьменнікаў і на беларускай — твораў рускіх пісьменнікаў збліжае брацкія літаратуры вялікага рускага і беларускага народаў.

Дэкада беларускай літаратуры і мастацтва, якая адбудзецца ў канцы 1952 года ў стацыі нашай Радзімы — Маскве, будзе садзейнічаць яшчэ большаму развіццю нашай культуры і дапаможа ўзняць нашу работу на яшчэ больш высокі ўзровень.

Падрыхтоўка да дэкады праходзіць пад знакам далейшага ўздыму творчай актыўнасці беларускіх пісьменнікаў.

У падрыхтоўцы да дэкады значнае месца займае выданне кніг рускай класічнай літаратуры, твораў сучасных рускіх пісьменнікаў у перакладах на беларускую мову і мастацкіх твораў беларускіх пісьменнікаў. Рыхтуюцца да выдання 86 назваў кніг мастацкай літаратуры памерам 1450 аўтарскіх аркушаў, з іх каля паловы ўжо задражэны ў вытворчасць.

«Ад шчырага сэрца» — так названы зборнік вершаў, прысвечаных роднаму Сталіну.

Вобраз таварыша Сталіна — любімы вобраз беларускай савецкай пазіі. Шмат песень і вершаў прысвяцілі беларускія

Першая старонка. Перадавы. — Канцэртныя арганізацыі ў летні перыяд.

ДА ДЭКАДЫ БЕЛАРУСКАЯ ЛІТАРАТУРЫ і МАСТАЦТВА ў МАСКВЕ. З. Матузаў. — Выданне мастацкай літаратуры. Новыя музычныя творы. Дзяржаўны народны хор. У Рускім драматычным тэатры.

Другая старонка. А. Рылько. — У блакіце. Н. Глебка. — За новую Венгрыю. Т. Мядзведкава. — Руска-беларускі слоўнік. Да 70-годдзя з дня нараджэння Янкі Купалы.

Трэцяя старонка. Л. Мацкевіч. — Архітэктурны ансамбль Савецкай вуліцы Мінска. У. Юрэвіч. — Наспраўдзяная назва. Я. Яфрэмаў. — Мастацкая самадзейнасць студэнтаў. М. Бельскі. — Зялёная лабараторыя.

Чацвёртая старонка. Б. Вішароў. — «Вей, весярокі!» у тэатры імя Ленінскага комсамола. М. Алмазаў. — Дасягненні румынскай кінематографіі. Крызіс атамнай энергетыкі. С. Лі, М. Берковіч. — Выстаўка мастацкай вышыўкі.

У творчых секцыях ССП БССР Паэты аўтамабільнага і трактарнага заводаў

Частва на старонках шматтыражкі «Аўтазаводзец» можна сустрэць вершы і нарысы. Аўтары іх — рабочыя і служачыя Мінскага аўтамабільнага завода. Сярод пачынаючых пісьменнікаў прадпрыемства вылучаюцца дыспетчар ліцейнага цэха М. Гляйхенгаў, рабочы Барыс Сініцын, студэнт аўтааэахіму Аляксандр Зубеў. У сваіх творчых пошуках паэты аўтазавода праз мастацкую дэталю, праз вобраз імяніцка паказваюць працоўны гераізм рабочага класа рэспублікі, тую дапамогу, якую «казвае Беларусь вялікім будоўлям камунізму.

Усе до вінніка точна прыведзены. Рукаў крэпка сжымаюць штурвал. І сінгнал машыны увероенно По пуці на Туркменскі канал...

пша паэт М. Гляйхенгаў. Шматтыражка другога буйнейшага ў рэспубліцы прадпрыемства — трактарнага завода, гуртучыя вакол сябе маладых літаратараў, сістэматычна змяшчае літаратурныя старонкі, асобныя вершы і апаэданні рабочых і служачых трактарнага.

Днямі руская секцыя Саюза пісьменнікаў прысвечыла сваё чарговае паседжанне абмеркаванню творчасці пачынаючых пісьменнікаў аўтамабільнага і трактарнага заводаў. Было адзначана, што здольным маладым літаратарам газета «Аўтазаводзец» мала аддае належнай увагі. Літаратурна-творчы гурток, дзе-б маладыя пісьменнікі маглі не толькі абмяркоўваць творы сваіх таварышаў, але і ўдасканальваць свае веды, вучыцца майстэрству з дапамогай кваліфікаванай кансультацыі, да гэтага часу адуэтыўнае. Маладыя пісьменнікі, у выніку гэтага, растуць марудна, не забягаюць адных і тых-жа недахопаў, што пераходзяць з верша ў верш. Напрыклад, здольны паэт Барыс Сініцын часта піша вельмі агульна, не падмацоўвае асноўнай думкі верша яркай мастацкай дэталю.

З інфармацыяй аб творчасці пачынаючых пісьменнікаў трактарнага выступіў П. Валкадаеў. Ён падрабязна спыніўся на вершах тт. А. Караціна і А. Выгадскога.

— Анатол Карацін асабліва адчувае патрэбу ў набыванні агульнаадукацыйных ведаў. Вершы яго, часамі вельмі цікавыя па задуме, — гаворыць Валкадаеў, — слабыя з моўнага боку.

Аляксандр Выгадскі працуе больш на спяхова. Вершы яго лаканічныя, арыгнальныя па думцы. Аўтар увесь час імкнецца знайсці свежы мастацкі вобраз. Найбольш удалы яго верш «Новы дом».

У абмеркаванні прынялі ўдзел В. Лютава, Н. Гарулёў, Я. Садоўскі, Е. Кабак, І. Кацяноў, А. Выгадскі, Д. Куцэра, Б. Сініцын. Выступаючы падтрымалі каштоўны ініцыятыўу рускай секцыі, указвалі на неабходнасць пільнай творчай дапамогі літгурткам трактарнага, неабходнасць арганізацыі літаратурнага гуртка на аўтазаводзе. Свае канкрэтныя прапановы па разгортанню работы з маладымі пісьменнікамі аўтамабільнага і трактарнага заводаў секцыя вынесла на абмеркаванне прэзідыума ССП БССР.

Абмеркаванне творчасці маладога дзіцячага пісьменніка

Секцыя дзіцячай літаратуры Саюза савецкіх пісьменнікаў БССР на сваім чарговым паседжанні абмеркавала творчасць маладога пісьменніка Вялянціна Зуба.

У абмеркаванні прынялі ўдзел А. Якімовіч, Я. Брыль, Т. Хадкевіч, Я. Шарахоўскі, А. Есакоў, І. Сіцёў, П. Пунец і другія.

Выступаючыя адзначылі, што В. Зуб у сваіх драматычных і праязічных творах адгукаецца на надзённыя тэмы жыцця савецкіх дзяцей. Ён піша аб савецкай школе, аб піонерскай арганізацыі, аб інтэлектуальнай дружбе дзяцей. Карыстаюцца поспехам сярод удзельнікаў мастацкай самадзейнасці песьні В. Зуба. Яны трывала ўвайшлі ў рэпертуар дзіцячых драматычных гурткоў («Навагодні падарунак», «Вышыня 88», «Дзеці розных народаў»).

Але аўтар часам вельмі захапляецца дэталю, празмернай напружанасцю сітуацыі.

Прысутныя пагадзіліся на тым, што падрыхтаваны В. Зубам зборнік аднаактавых п'ес для дзіцячых драмгурткоў неабходна рэкамендаваць да друку.

Новыя музычныя творы

(Гутарка са старшынёй Саюза савецкіх кампазітараў БССР, заслужаным дзеячом мастацтва Я. К. ЦІКОЦКІМ).

З выключным творчым удзелам працуюць кампазітары, рыхтуючыся да дэкады беларускай літаратуры і мастацтва ў Маскве.

Ім ствараюцца новыя сімфоніі, інструментальныя і вакальныя камерныя творы, песні аб шчаслівым жыцці беларускага народа пад сонцам Сталінскай Канстытуцыі.

Усе члены Саюза кампазітараў і таленавітыя моладзь удзельнічаюць у закрытым рэспубліканскім конкурсе на лепшую песню.

Асобныя кампазітары працуюць над кантатамі.

Тэма кантаты А. Багатырова — жыццё Савецкай Беларусі. Тэкст піша паэт П. Глебка.

Над кантатай «Вялікі шлях» (на словы А. Астрэйкі) працуе У. Алоўнікаў. Разам з тым, кампазітар стварае сімфанічную

паэму аб героях беларускага народа. Заключана кантата Д. Камінскага «Зямля расцітае» (аўтар тэкста А. Русак) — на тэму аб вялікіх будоўлях камунізму.

З выключнай цікавасцю чакае музычна грамадзеская выканання новай, трацінай сімфоніі, якую напісаў М. Алаўцаў.

Два фартэпійныя канцэрты рыхтуе Д. Камінскі.

Актыўны ўдзел у творчай справядзачы дзеячай беларускай культуры ў стацыі нашай Радзімы прыме і старэйшы кампазітар Савецкай Беларусі М. Чуркін, які напісаў увертюру для аркестра народных інструментаў.

Над новымі творами працуюць П. Падкавыраў і Я. Абецівіч.

Мая асноўная ўвага аддадзена работе над операй «Дзяўчына з Палесся» (лібрэта П. Броўкі і Я. Рамановіча).

Напісаны першы акт і другая карціна другога акта. Да 15 ліпеня ўсю оперу ў кваліры спадзіцца здаць тэатру оперы і балета.

Над операй «Песня аб шчасці» працуюць працаваць кампазітар Д. Лукас і лібрэтыст М. Камінскі.

Да абмеркавання новых твораў, апрача кампазітараў, будзе прыцягнута шырока грамадзеская — выкладчыкі і студэнты кансерваторыі і музычных вучылішч, літаратары і дзеячы мастацтва.

Вялікую дапамогу ў нашай творчай рабоце аказваюць кансультацыі: народны артыст СССР Н. Галаванцаў, кампазітары — Ю. Шапарын, Н. Пейко, В. Шабалін, А. Новікаў, музыкантаўца А. Шавердзян.

Кожны з нас прыкладае ўсе свае сілы і талент, каб найбольш паспяхова закончыць творчую працу да агляду нашага мастацтва ў Маскве.

Дзяржаўны народны хор

(Гутарка з мастацкім кіраўніком хора, заслужаным дзеячом мастацтва БССР Г. І. ЦІТОВІЧАМ)

— Небывалы росквіт народнай творчасці ў нашай краіне, — сказаў заслужаны дзеяч мастацтва БССР Г. І. Цітовіч, — тлумачыцца выключнымі клопатамі, той увагай, якая аддаецца партыі і ўрадам народным талентам. Яшчэ адным яркім прыкладам гэтага клопата з'яўляецца пастанова ўрада БССР аб арганізацыі Беларускага дзяржаўнага народнага хора.

Новы калектыв заклікаў папулярызаваць найбольш каштоўнае, што створана таленавітым беларускім народам у галіне музыкі і харэаграфіі — знаміццё пыркіна масы з песнямі нашых прафесійных і самадзейных кампазітараў, творчасцю характэрнай і танцавальнай калектываў, спрыяць далейшаму развіццю сучаснага беларускага фальклора.

У рэпертуары хора значнае месца зойме Народная творчасць брацкіх рэспублік і краін народнай дэмакратыі.

Шырока разгарнулася работа па ўкамплектаванню хора лепшымі ўдзельнікамі мастацкай самадзейнасці, а таксама выпускнікам нашых музычных вучылішч.

18 мая ў Мазыры, Барыбруцкі і Баранавічах адбудзецца праслухоўванне спевакоў, з ліку якіх будзе сфармаваны асноўны склад вакалістаў калектыва. Камплектаванне хора будзе скончана да 15 чэрвеня.

Стварэнца аркестравая група пад кіраўніцтвам Г. Жыхарова. У аркестры — цымбалы, баяны, домы, скрыпкі і інш.

У складзе Дзяржаўнага хора ствараецца таксама і харэаграфічны ансамбль. Ва ўсім калектыве будзе працаваць каля ста чалавек.

Калектыву хора ў бліжэйшы час пачне развучаць аднагалосныя і двухгалосныя песні, а таксама папулярныя песні савецкіх кампазітараў. Не пазней чым праз месяц мы пачнем працаваць над асноўным рэпертуарам, пераважнае частка якога будзе выконвацца ў час дэкады беларускай літаратуры і мастацтва ў Маскве.

У нашым рэпертуары — беларускія народныя песні «Сталін — родны бацька наш», «З'яшчой светел месячы» (апрацоўка Я. К. Цікоцкага), песня П. Шэўкі «Родны край» на тэкст А. Астрэйкі, вакальна-харэаграфічны малюнак «Выходны дзень у калгасе» і іншыя.

Хор развучыць таксама па адной песні з кожнай вобласці. Падараны ўжо песні «Ды ў зялёнай дуброве» (Палессе), «Хачеся-ж маці мяне замуж аддаці» (Бабруйска вобласць), «Рэчанька, рэчанька» (Гродзенская вобласць), «Ой, ды белая біроза» (Баранавіцкая вобласць), «За барамі, за лясамі» (Мінская вобласць).

Самай важнай задачай нашага творчага калектыва з'яўляецца найлепшая падрыхтоўка да дэкады беларускай літаратуры і мастацтва ў Маскве.

Дыратарам Беларускага дзяржаўнага народнага хора зацверджана заслужаны дзеяч мастацтва БССР І. А. Яर्मоліна.

У Рускім драматычным тэатры

З улікам крытыкі партыйнага друку грунтоўна перапрацаваў сваю п'есу «Песня нашых сэрцаў» В. Палескі. Спектакль будзе вышпучаны ў верасні ў новай пастаноўцы маладога рэжысёра А. Нікіціна.

Драматыр А. Маўзон напісаў для тэатра п'есу «Творчасць», у якой вырашаецца канфлікт паміж канструктарам-наватарам і носьбітам астальных настраў у асяроддзі тэхнічнай інтэлігенцыі. Спектакль на гэтай п'есе будзе рыхтаваць галоўны рэжысёр В. Фёдаруў і мастак А. Грыгар'янц. Спектакль мяркуецца паказаць у жніўні.

Апошні дэкады спектакль, над якім

будзе працаваць тэатр — гэта «Кароль Лір» В. Шэкспіра (рэжысёр В. Фёдаруў, мастак В. Рымдін). У ролі Ліра выступіць заслужаны артыст рэспублікі А. Кістаў.

Поруч з відомымі майстрамі сцэнічнага мастацтва — народнымі артыстамі БССР Д. Арлоўым, А. Абухавіч і народнымі артыстамі Узбекскай ССР Г. Качатковым і В. Афанасевым у кожным рэпертуары прыме ўдзел таленавіты моладзь, якая вынівае сваё здольнасці ў час агляду творчасці. У асноўных ролях выступіць Э. Лакштанава, Г. Рахсанова, С. Мацкевіч, Г. Колас і другія.

Алімпіяда мастацкай самадзейнасці

Завтра ажанчаецца пятая алімпіяда мастацкай самадзейнасці Беларускай ваеннай акругі. Салдаты, сержанты, афіцэры, жонкі і дзеці ваеннаслужачых прадэманстравалі сваё ўзрастанне майстэрства ў разнастайных відах і жанрах мастацкай самадзейнасці. Вельмі каштоўная рыса самадзейнасці — не масавасць, багачэ жанраў, тэматыкі, высокі ўзровень выканання.

Незабытае ўражанне пакідае жаночы хор Мінскага акруговага Дома афіцэраў пад кіраўніцтвам А. Зелянковай. Хор выканаў «Кантату аб Сталіне», баладу аб Аляксандру Матросаве і іншыя.

З поспехам выступіў салдацкі хор пад кіраўніцтвам тав. Бандарэнікі. З вялікім зацэнненнем сустракаліся выкананым ім пес-

ні «К камунізму вялікі Сталін нас вядзе» Новікава і «Пералескі-перакаты» Бакалава.

Танцавальная група ў складзе К. Сухарова, В. Лайковіча і А. Гуровіча па-майстэрску выканала беларускі народны танец «Крыжачок», «Чэшскую польку», а таксама рускія, украінскія народныя танцы і салдацкія танцы. Драматычныя калектывы пад кіраўніцтвам Э. Хасіна і В. Карпава казалі спектаклі «Калінавы гай» і «Чысьці змоладу».

Шыроў за ўсё былі прадстаўлены спявачкі. У іх рэпертуары — творы Чайкоўскага, Глінкі, песні народаў СССР, лепшыя раманы і песні савецкіх кампазітараў. Мастацкая самадзейнасць — адзін з самых магучых сродкаў ідэаля і культурнага выхавання воінаў Савецкай Арміі.

За новую Венгрыю

Н. ГЛЕБКА

Назва твора звычайна выяўляе ў той ці іншай ступені яго ідэйную сутнасць. Малады венгерскі пісьменнік Тамаш Ацел даў сваёму першаму раману назву «Пад аховай свабоды»^{*)}. Раскрываючы гэтую назву, аўтар паказвае ў сваім рамане стаўленне новай дэмакратычнай Венгрыі і намаганні яе ворагаў вярнуць краіну на стары капіталістычны шлях. Свабода, прынесена венгерскаму народу гераічнай Совецкай Арміяй, з'явілася тым стымulam, які прывёў пратэсцыйны сім да перамогі над фашысцкай рэакцыяй.

Натхнёны гэтай свабодой, венгерскі народ на чале камуністычнай партыі у першыя ж дні вызвалення, калі яшчэ над Будапештам не змоўкалі гарматныя стралы, бярэцца за аднаўленне сваёй краіны, якой патрэбны завод, масты, чыгуны. І таму для маладога камуніста Хольдэра асноўным лозунгам сталі словы: «Аднавіць завод, пусціць яго ў ход!». Ён шмат год чакаў і змагаўся за тое, каб наставіць той завод, калі рабочыя станцыі гаспадарамі жыцця. І сэрца Хольдэра напаяецца невыказнай радасцю, калі ён глядзіць на чырвоны сцяг, які, як сімвал новага жыцця, развіваецца над краінай.

Але інструментальны завод, на які прыходзіць Хольдэр і на якім дваццаць васьмю год працаваў за такарным станком стары рабочы Гранд, дэмантыраваны і вывезены ў Германію. Толькі ў вышэй гераічнай, самаадданай і настойлівай працы перадавой групы рабочых завод пачынае ажываць.

Нягледзячы на гэта перамога перамога рабочаю масай. Яшчэ не ўсе рабочыя выразаюць ўсведамляючы палітычны момант. Адна з іх базіліа аглядаецца на былых гаспадароў, а другая, як Хорват, заківаючы неадкладна выходзіць на вуліцы і са зброяй у руках змагаецца за ўладу. Яны не ўлічваюць таго, што момант для гэтага яшчэ не настаў, што шырокія масы для гэтага яшчэ не гатовы.

Задача камуністычнай партыі Венгрыі на тым этапе заключалася ў тым, каб мабілізаваць і згуртаваць вакол сабе шырокія працоўныя масы. І пісьменнік правільна падыходзіць да вырашэння гэтага пытання, абіраючыся на вучнёне Леніна, што рэвалюцыя нематчыма без наўважэння рэвалюцыйнай сітуацыі.

Гэта добра разумеюць сакратар райкома Чэр, Хольдэр і перадавая частка рабочых, і таму заклік Хорвата да неадкладнага ўзброенага выступлення за ўладу не знаходзіць падтрымання. І пісьменнік пераказана паказвае, як у працэсе працы па аднаўленню завода людзі перамаюць, расце іх свядомасць. Яны пачынаюць усё больш і больш разумець, што новы лад яны будуць самі для сабе. У выніку змяняюцца і іх адносіны да працы. Яны з навінамі сустракаюць з'яўленне ўласніка завода Кандо. «Вастаньце будзеце». Не паперым гэтага тыпа. Не для яго мы аднавілі завод!» — абуралася рабочыя.

Тамаш Ацел згодзе ў рэалістычных пазіцыях раскрывае той глыбокі і складаны працэс, які адбываўся ў свядомасці венгерскіх рабочых, вызваленых ад фа-

*) Тамаш Ацел. «Пад аховай свабоды». На рускай мове. Раман. Выдавецтва замежнай літаратуры. Масква, 1950 г.

шчысцкага прыгнёту, але ў пэўнай сваёй частцы не свабодных яшчэ ад буржуазных ілюзій.

У рамане яра паказаны таксама і прадстаўнікі рэакцыйнага лагера старой адміраючай Венгрыі. Усе падзеі на ўстаўленне зноў фашысцкай улады ў Венгрыі гэтая група рэакцыянераў ускладае на падрыўную дзейнасць амерыканска-англійскіх імперыялістаў. У гэтую групу ўваходзіць: капіталіст Кандо — уласнік інструментальнага завода, граф Цейнер — у мінулым памешчык, спекулянт Фюль — дробны буржуа, чыноўнік Бехек, Кайнхаммер, праз якога падтрымліваецца сувязь з фашысцкай групай. Ідэйным кіраўніком і арганізатарам іх з'яўляецца ксёндз Понас, які раз'яўдае па гарадах і збірае вакол сабе ўсё незадаволеных новымі пераказамі.

Патрозім, ананімнымі пісьмамі, зойб-ствамі з-за вугла, арганізацыяй тэрору па ўсёй краіне яны імкунца запалохаць народ і паралізаваць яго творчыя намаганні ў справе стварэння новага дэмакратычнага ладу.

Але разлікі чорнай банды не спраўдзіліся. Народ вырывае іх падлая махінацыя. У самім аспрэды гэтаі гнідой і прадажнай зграі пачынаецца канчатковы распад.

Крах старой рэакцыйнай Венгрыі пісьменнік пераказана паказвае на прыкладзе буржуазнай сям'і Фабры. Галава сям'і Золтан Фабры разумее, што старыя часы не вернуцца, але пагадзіцца і прыняць новыя парадкі ён не можа і канчае жыццё самагубствам. Яго сын Пішта, афіцэр дывізіі «Сент-Ласло», арганізатар тэрарыстычнай групы, нічымні базіліа і даносчы, жорсткі садзіць і зойб-ца з-за вугла рускіх афіцэраў, насе за-слушаную кару.

Малючыя вобразы прадстаўнікоў розных сацыяльных груп, Тамаш Ацел раскрывае прычыны, якія абумовілі жыццёвыя шлях, дзеянні і ўчынкы гэтых людзей. Па-рознаму ацэняе і ўспрымае новы лад дэмакратычнай Венгрыі дробнабуржуазная моладзь. Аны — з'яўляюцца задымлі прыхільнікамі і абаронцамі фашызма і, падобна лейтэнанту Фабры, знаходзіць для сабе ўцеху ў зойбствах і эдзках, бачачы ў гэтым «свабоду дзеяння». Другія, як Вера Бехек, вырываюцца з затч-лай атмасферы старога і знаходзіць сабе «свабоду» ў разбэшчанасці. Трэція, як Петэр Бехек, ставяць пытанне аб выхадзе і правільна яго вырашаюць, але пакуль самі яшчэ базіліаюць.

«Для таго, каб мець нарадзіцца новае жыццё, — думаў Петэр, — нам трэба караным чынам змяніць старое, трэба разарваць усё, што звязвае нас з мінулым...». Цела і ў прыхільнасцю падае пісьменнік вобраз Марыяны Фабры. Яна з'яўляецца прадстаўніком той групы буржуазнай моладзі, якая смела і рашуча парывае са старым і становіцца ў рады барацьбы-тоў за новую дэмакратычную Венгрыю. Тамаш Ацел глыбока і праўдзіва раскрывае перад чытачом унутраны псіхалагічны свет сваёй гераіні, яе хістанні і пакуты, яе барацьбу і перамогу.

Яшчэ ў час асады Будапешта, калі Марыяна разам з бацькамі і іншымі жыхарамі дома адсіджвалася ў падвале, яна з агідай наглядла за паводзінамі нічымні базіліаў людзей. Яна, спакойная і абаяная, жыла сваім адметным жыццём, не падобным на жыццё тых, хто быў побач з ёй. Карціны жахаў і разбурэння, разбітыя будыні, ахопленыя агнём танкі і машыны, трупы на вуліцах — усё гэта прыводзіць Марыяну да пераканання, што тых, хто вінаваты ў гэтым спустошанні, — зламчыні. Яна пачынае ачуваць, што непраходная прора аддзяляе яе ад бацькоў. І калі рух на вуліцах, беслім машын і людскіх патак вылікаюць у бацькі пачуццё трыгвой і няўпэненасці, калі ён бачыць у гэтым крушэнне таго, што прагна будаваў праз усё сваё жыццё, дзі сэрца яго дачкі поўніцца радасцю. Яна ў гэтым руху пачынае бачыць планернасць, волю, вызначаную мэту. І гэты патак памалу захапляе і яе само.

Імкненне вызваліцца з няволі і фальш-нага старога свету, імкненне да свабоды і праўды прыводзіць Марыяну да канчатковага разрыву з бацькамі.

Як сапраўдны гуманіст, заапакоены дэсам чалавека, Тамаш Ацел падтрымлівае і ўхваляе ўчынак Марыяны. Вуснамі Пётэра пісьменнік гаворыць:

«Праўда твая, Марыяна. Так, праўда твая. Дроня спадч у дурным пампашчанні, але яшчэ горш жыць у сям'і, у якой пануе такая душная атмасфера... Той, хто думка, той жыве...».

Тамаш Ацел праўдзіва паказвае, што перавыхаванне чалавека — справа нялёгка. Марыяна пачынае працаваць на заводзе, яна стоіць пры станку побач з патомственымі рабочымі, яна хоча ўвайсці ў іх сям'ю, зліцца з імі. Але наспраўна і пават вяржэ сустракаюць яе з'яўленне на заводзе рабочыя. У душы Марыяны расце туга. Яна ўсё часцей і часцей пачынае думаць аб мінулым жыцці ў бацькоўскай доме. Яе цягне зноў у свой навокі, хочацца апраўдць дробную суеку, дакрануцца да прыгожай мэблі. Валікая сіла волі патрэбна была, каб супраць-стаяць гэтым спакусам.

Кінастудыя «Беларусьфільм» выпусціць да юбілейнага дзеі хранизна-дакументальны фільм аб Янку Купале ў часош-ца «Навіны дня» і «Піонер Беларусі».

Рад мерапрыемстваў па ўзнаўленню памяці Валікага паэта праводзіць Міністэрства асветы БССР.

Да 70-годдзя з дня нараджэння Янкі Купалы

Адбылося чарговае пасяджэнне рэспубліканскай камісіі па правядзенню 70-годдзя з дня нараджэння і 10-й гадавіны з дня смерці народнага паэта Беларусі Янкі Купалы.

На пасяджэнні абмеркаваны мерапрыемствы, якія будуць праведзены ў Купалаўскія дні літаратурным музеем Янкі Купалы, Саюзам савецкіх пісьменнікаў, Акадэміяй навук, Камітэтам па справах мастацтва, Беларуска-беларускім Міністэрствам кінематографіі і Міністэрствам асветы.

У Купалаўскія дні выедзе ў абласныя цэнтры рэспублікі каля дваццаці пісьменнікаў Мінска, якія сумесна з мясцовымі літэратуранымі правядуць літаратурныя вечары, прысвячаныя памяці народнага паэта.

28 чэрвеня ў Акадэміі навук БССР будзе праведзена навуковая сесія, прысвечаная Янку Купале, на якой будуць прагавя-лены даклады: «Янка Купала — народны паэт БССР», «Янка Купала і руская літэратура», «Эстэтычныя погляды Янкі Купалы» і «Драматычны Янкі Купалы».

Драматычны тэатр імя Янкі Купалы пакажа спектакль «Паўлінка», тэатр імя Якуба Коласа — «Раскіданае гняздо».

Ідэя шырокага падрыхтоўка да Купалаўскіх дзеі і сярэд самадзейных мастакоў і скульптараў. Вышывальчыцы Мікульчынскіх і Стужанскай (Маладзешчанская вобласць) твораць кампазіцыйны партрэт Янкі Купалы. Самадзейны мастак з Баранавіч Т. Махавец рытуе інкрустываны кампазіцыйны партрэт народнага паэта, тав. Нікольскай з Гродна вышывае карціну «Янка Купала сярод піонэраў».

Валікая колькасць твораў самадзейных мастакоў і майстроў будзе паказана ў Мінску на выстаўцы, якая арганізавана рэспубліканскім Домам народнай творчасці.

Рыхтуюцца да юбілейнага самадзейнага драмаклектыва ва ўсіх раёнах рэспублікі. Драмаклектыў Будцаўскага сельскага Дома культуры пакажа спектакль «Паўлінка» ў Маладзешчы і Мінску.

Беларускіх фірм рыхтуе таматычныя канцэрты і лекцыя-канцэрты з твораў беларускіх кампазітараў на тэксты Янкі Купалы і з твораў, прысвечаных паэту.

Кінастудыя «Беларусьфільм» выпусціць да юбілейнага дзеі хранизна-дакументальны фільм аб Янку Купале ў часош-ца «Навіны дня» і «Піонер Беларусі».

Рад мерапрыемстваў па ўзнаўленню памяці Валікага паэта праводзіць Міністэрства асветы БССР.

Тэатр імя ЛКСМБ у Віцебску

У Віцебску пачаліся гастролі рэспубліканскага тэатра імя Ленінскага камсамола Беларусі.

Калектыў пакажа на сцэне тэатра імя Якуба Коласа і ў раёнах вобласці свае лепшыя спектаклі: «Любоў Яравую», «Вяселле з пасагам», «Юнатка бачкоў», «Вей, ведрокі», «Аленьку кветачку», «Дэаранскае гняздо», «Лонданскія трушчыцы», «Зыкавы» і іншыя.

У час работ тэатра ў Віцебску будуць вылучаны новыя спектаклі — «Шаўкоўнае сюзані» і «Навалішчы».

Гастролі закончацца 15 чэрвеня.

Руска-беларускі слоўнік

Валікая Кастрычніцкая сацыялістычная рэвалюцыя адкрыла шырокія шляхі для развіцця беларускай культуры, нацыянальнай на форме, сацыялістычнай па зместу.

Беларуская мова стала мовай навукі, публіцыстыкі, мастацкай літаратуры, школы. Злучыліся да велізарнай культурнай спадчыны рускага народа і культур іншых брацкіх народаў Совецкага Саюза ўмацавала яе развіццё. Беларуская літаратура ўзбагацілася валікай колькасцю перакладаў твораў класікаў марксізма-ленінізма, а таксама навуковай і мастацкай літаратуры.

У сувязі з гэтым узнікла валікая патрэба ў лексікаграфічных дапаможніках і, перш за ўсё, у руска-беларускім і беларуска-рускім слоўніках. Аднак пастаўлена задача да гэтага часу поўнасцю не была вырашана. Адсутнасць поўназначных лексікаграфічных дапаможнікаў прыводзіць часта да розных перакладаў аднаго і таго-ж тэксту ў розных выданнях. Не заўсёды ўдала вырашаецца задача дакладнага перакладу, наглядзецца разнабой у напісанні слоў.

У час вайны загінуў рукапіс двухтомнага руска-беларускага слоўніка, падрыхтаваны Акадэміяй навук БССР, і двухтомныя картатэка беларускай лексікі. Але ўжо ў 1944 годзе Акадэмія навук БССР распачала работу па стварэнню новага аднатомнага руска-беларускага слоўніка на 80 тысяч слоў. Яго прызначэнне, у першую чаргу, — быць дапаможнікам пры перакладах з рускай мовы на беларускую, а таксама пры рабоце чытача над навуковай і палітычнай літаратурай і чытанні мастацкай літаратуры на рускай мове. Слоўнік павінен дапамагаць нармалізацыі беларускай літаратурнай мовы і ў той-жа час быць нарматыўным афграфічным дапаможнікам. Аўтарскі калектыў слоўніка — навуковы супрацоўнікі Інстытута мовазнаўства Акадэміі навук БССР. У склад рэдакцыйнай калегіі ўвайшлі правядзеныя члены Акадэміі навук БССР Я. Колас, К. Крапіва і член-карэспандэнт Акадэміі навук БССР П. Глебка.

Выданне слоўніка ажыццяўляецца ў Маскве Дзяржаўным выдавецтвам замежных і нацыянальных слоўнікаў.

Пры рэдагаванні слоўніка выкарыстоўваецца рэстар слоў для складання руска-нацыянальных слоўнікаў, выпушчаных Дзяржаўным выдавецтвам замежных і нацыянальных слоўнікаў.

У параўнанні з выдадзенымі раней лексікаграфічнымі дапаможнікамі ў руска-беларускім слоўніку большы лік рускіх слоў па значэннях падзелены на амонімы, напрыклад, «донести» і «да пэўнага месца» і «донести» II (збраць даянсене).

Спецыяльная тэрміналогія даецца ў абмежаванай колькасці, галоўным чынам, не вузла спецыяльна, а шырока распаўсюджаная ў мове. Слоўнік ачышчаецца ад такіх неўжывальных слоў, як «завести», «дзостать», «взирваться», дыялектызмаў тыпу «вклясть» (літаратурная форма — «вложит»). У той-жа час пашыраюцца грамадска-палітычная лексіка, новая агульнажытковая тэхнічная тэрміналогія, унесены іншыя дапаўненні слоўнага складу, напрыклад, «автопоилка», «автоприцеп», «автосарка», «агробіология», «бульдозер», «биостанция», «верхолаз», «взаимосвязь», «жизнеутверждающий».

Спецыяльная тэрміналогія даецца ў абмежаванай колькасці, галоўным чынам, не вузла спецыяльна, а шырока распаўсюджаная ў мове. Слоўнік ачышчаецца ад такіх неўжывальных слоў, як «завести», «дзостать», «взирваться», дыялектызмаў тыпу «вклясть» (літаратурная форма — «вложит»). У той-жа час пашыраюцца грамадска-палітычная лексіка, новая агульнажытковая тэхнічная тэрміналогія, унесены іншыя дапаўненні слоўнага складу, напрыклад, «автопоилка», «автоприцеп», «автосарка», «агробіология», «бульдозер», «биостанция», «верхолаз», «взаимосвязь», «жизнеутверждающий».

Спецыяльная тэрміналогія даецца ў абмежаванай колькасці, галоўным чынам, не вузла спецыяльна, а шырока распаўсюджаная ў мове. Слоўнік ачышчаецца ад такіх неўжывальных слоў, як «завести», «дзостать», «взирваться», дыялектызмаў тыпу «вклясть» (літаратурная форма — «вложит»). У той-жа час пашыраюцца грамадска-палітычная лексіка, новая агульнажытковая тэхнічная тэрміналогія, унесены іншыя дапаўненні слоўнага складу, напрыклад, «автопоилка», «автоприцеп», «автосарка», «агробіология», «бульдозер», «биостанция», «верхолаз», «взаимосвязь», «жизнеутверждающий».

«свойно-политический», «краснодонные», змешчаны найбольш пашыраныя абстрактныя: «ООН», «ЕВЗ» і інш., а таксама назвы народаў і географічныя назвы, якія ўключаюць абласныя цэнтры СССР і раённыя цэнтры БССР. Для таго, каб мець магчымасць падаць у слоўніку большую колькасць лексічнага матэрыялу, укладзеца гнездаванне аднааронных, блізкіх па значэнню слоў, у алфавітным парадку.

У адноўленне ад руска-беларускага слоўніка 1937 года значна пашырана распаўсюдка значэння слова, дадзены ўстойлівыя словазлучэнні, такія, як «собрацца по адресу», «потерпеть аварию» і тэрміналагічныя словазлучэнні «абсолютная истина», «легковой автомобиль», «сельскохозяйственная артель» і інш., а таксама некаторыя ілюстрацыйны матэрыял пры асобных значэннях слова.

У слоўніку ўключаны ідыяматычныя выразы тыпу: «вне себя от радости», «намилить голову», «дым стоит коромыслом», «правда глаза колет» і інш. На жаль, складальнікі слоўніка не мелі досыць поўнага збору народных беларускіх пагаворак і прыказак пры перакладах ідыяматычных рускіх выказаў.

Шырока перадаецца сінаніміка перакладаў. Пры падбор сінанімаў аўтары ў асноўным кіраваліся тлумачальнымі слоўнікамі рускай мовы.

У новым слоўніку даецца граматычная і стылістычная характарыстыка слоў. Пры рускіх словах указваюцца дэяслоўныя трыманні, катэгорыі прыслоўяў, службовыя слоў, аднакі роду ў выпадку несуб'ектнага роду ў рускай і беларускай мовах.

Пры беларускіх словах падаюцца формы роднага склона назоўнікаў, аднакі роду, катэгорыі ліку і некаторыя іншыя.

Рукапіс руска-беларускага слоўніка ўжо здадзены ў Дзяржаўнае выдавецтва замежных і нацыянальных слоўнікаў. Значна ў набор намечана да 35-й гадавіны Валікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі з тым, каб забяспечыць надуканенне слоўніка да сярэдзіны 1953 года.

Падрыхтоўка рукапісу да друку падбуе яшчэ валікай сумеснай работы рэдактараў выдавецтва і рэдактараў Інстытута мовазнаўства.

У выдавецтве дадзена правярэцца склад слоўніка, уносяцца дадаткі адпаведна картатэцы выдавецтва, правяраліся спецыяльныя тэрміны ў спецыялістаў.

Рукапіс слоўніка праходзіць рэдагаванне спецыялістаў, работнікаў друку і навуковых устаноў.

Нягледзячы на валікую работу над слоўнікам аўтарскага і рэдактарскага калектыва, усё-ж трэба адзначыць, што валікі руска-беларускі слоўнік з'яўляецца першым лексікаграфічным вынікам па падставе дасягненняў савецкай лексікаграфіі.

Далейшае развіццё савецкай літвістычнай навукі ў святле геніяльных узаанавіч таварыша Сталіна, выкаленне багацця лексічнага матэрыялу жывой беларускай мовы дапамогуць Акадэміі навук БССР у наступных выданнях слоўнікаў пашырыць вонят сваёй лексікаграфічнай работы.

Т. МЯДЗВЕДКАВА,
старшы рэдактар Дзяржаўнага
выдавецтва замежных і нацыянальных слоўнікаў.

Алесь РЫЛЬКО

У бланкіце

(А п а в я д а н н е)

Над рэчкай ляжаць белы туман. З-за далага лесу толькі напалавіну паказалася сонца. Дзень будзе сонечны, у вясновым блакіце.

Валодзя бег у суседнюю вёску Вірок, дзе знаходзіцца цэнтр калгаса. Сымніўшыся на мосце каля вядзюнаго млына, ён з хвіліну наглядзеў, як праз чышчыні ў даліччых застаўках плаціны струменілася прарысцкая, тропікі жаўтаватага вада. Узвуў каменчык і дзікім узмахам рукі кінуў яго далёка па плаціну, дзе на валікай глыбокай вада была сусоўнай, без прыкметнай плаціны. Каменчык гудка бульбухнуў, і па пемназена-наватаму жоўтаму пабеглі кругі. «От, жыцц-ца-б сёння паставіць! Шчунак з добрае па-лена, раз! — і беш!» — падумаў Валодзя, прыгладжваючыся да макіх берагоў ракі, дзе ўжо прабіліся азяленыя клінікі маладога аэру. Азірнуўся навока... Усё-ж туман не вусіе бела, ён аверух тропікі ронца, — у ім заблыталіся залатыя промні сонца.

«Смажнуўшыся, Валодзя зноў пабег, — трэба было паспець па цэнтральную сядзібу да таго часу, пакуль людзі высеудуць у поле.

У Вірку Валодзя спачатку накіраваўся да свайго сябра Цімоха Біліска, які ў калгасе працэе памочнікам рахункавода. Перш за ўсё трэба было з ім дамовіцца, атрымаць згоду на адну справу, задуманую Валодзем.

«А калі Цімох не падтрымае мяне? — мепакойўся Валодзя, падыходзячы да яго хаты. — Там пішы — усё прапала, аж да канца заняткаў у школе... Не, на Цімоха можна спадзявацца! Шкада толькі, што не ўсё ад яго залежыць...»

Яшчэ валодзе да пачатку паліварных работ, калі на праўленні калгаса замацоўвалі за сядзымі коней, Валодзя напрасіў старшыню калгаса, каб з ім, Валодзем, замачаваў парк коней. Старшыня Сцяпан Міронавіч тады і слухаць не захадзеў пра гэта.

што няма чаго і думаць, каб каго-небудзь з іх змяніць.

Цімох яшчэ спаў. Расштурхаўшы яго ў ложку, Валодзя адразу-ж пачаў пра сваё:

— Братка, дапамажы! Ведаеш, што я прыдумаў? Вось паслухай.

Цімох пазяхнуў і мякка наваліўся на падушку, — зноў заснуў.

Прагнаўшы ад сябра сон дзума добрымі штурхаллямі, Валодзя наведваў і яму:

— Я прадаваць буду на конях да по-лудня, а ты ў другой палавіне дня. А то сядзіш у канторы, схаваліся ад сонца, аж грабець у дабе паблыў, нібы ў ква-тухі. Добра я прыдумаў? Ты згодзен?

Прапанова Валодзі канчаткова абудзіла Цімоха.

— І праўда, — згадзіўся ён, — за гэтымі сталамі я аж малазі панараў... Але што скажа старшыня?

— Не бала, пра гэта я ўжо думаў, — прызнаўся Валодзя. — Зараз-жа пойдзем да брыгадзіра, дамовімся з ім, і, такім чынам, наставім старшыню перад фактам — кропка! Пайшлі!

Угаварыць брыгадзіра Андрэя Вірчыка даць работу ў полі хлопцам было не так лёгка, — усё адмаўляўся ўзяць на сябе такую адзаснасць без згоды на тое старшыні ці праўлення калгаса. Аднак хлопцы не адступалі, удаіх ім было лядкі дамагчыся здзяйснення свайго намеру, і Андрэй Вірчык, нарэшце, згадзіўся па-слаць іх баранавальчыкамі. Коней хлопцам далі добрых — «Стрыжа», чорнага, як смоль, і «Ластавіцу», жоўтую, як лі-сця. Складвалася ўсё пакуль што добра: сядзюму на гэтых конях дзядзьку Сілівею трэба было ісці па будаўніцтва электра-станцыі.

Паседаўшы ў Цімоха, Валодзя яшчэ раз напамінуў сябру, каб ён пасля поладня пайшоў у полі гатоўнасці, і пайшоў да каншыняў.

«Ластавіца» і «Стрыж» былі ўжо на-кормлены. Валодзя вывё іх з станкоў, на-дзеў хамуты з падзяжымі настромкамі, ускочыў на «Стрыжа».

— Гей, тшукі! — і тузануў за на-валі.

Копі ірванулі спорнай рысцо. Праехаўшы метраў сто, Валодзя перавё іх на крок...

— Цішэй, цішэй вы! А то заморыцеся... За Валодзем, таксама вярхом, ехалі астатнія баранавальчыкі. Хлопец азірнуўся на іх — дзвы экалор! А непадалёку рака бачыцца, усюды сонца, пад маладымі бярозкамі — прадзеся, а вуш і залата галоўка дзядзька; неба поўніцца песнямі нябачымых у вышнім жаўранкаў... І хлопец заспяваў. Пра дугі зялёныя, пра паці шырокія была песня.

Спяваў і не ведаў, што яго чакае не-пры

Выстаўка мастацкай вышыўкі

Выстаўка мастацкай вышыўкі, якая адкрыта ў Доме афіцэраў у Мінску, па сваёй тэматыцы і майстэрству пераўзыхляе ўсе ранейшыя выстаўкі.

Росту творчых здольнасцей і майстэрства вышывальшчыц садзейнічала правільна пастаўленая метадычная работа, а таксама высокакваліфікаваны спецыяліст — кіраўнік курсаў вышыўкі Е. Красічкіна.

Удзельніцы выстаўкі шмат працавалі над стварэннем вобразаў правядыроў савецкага народа.

Надоўга затрымліваючы увагу наведвальнікаў работ «Ленін і Сталін у Разліве» (К. Светлова), партрэт І. В. Сталіна (Н. Гранько).

Група вышывальшчыц тт. Паўлава, Іванова, Вішнеўская і Аляксеева ўпершыню выканалі тэматычную вышыўку «Сталін і Молатаў з дзецьмі на прагулку». Пахучы вялікай любові да правядыра народаў, укладзенае ў гэтую работу, даходзіць да гледача. Аб гэтым сведчаць шматлікія водгукі аб выстаўцы.

Самым цікавым з'яўляецца раздзел графікі — зусім новы від вышыўкі, якая патрабуе вялікага майстэрства і тонкага густу. Усе работы гэтага раздзела з'яўляюцца тэматычнымі, ілюстрацыйнымі. Асабліва вызначаецца малюнак «В. І. Ленін і І. В. Сталін», выкананы Е. Кабялячкай. Гэта вельмі тонкая і прафесійна стаяла работа.

Цікавымі з'яўляюцца вышыўкі Е. Кедравой — «Алег паведамляе сваёй маці аб падпольнай рабоце» (ілюстрацыя да «Маладой гвардыі») і А. Пятровіч — «Панфілаўчы». Тэмавагія работы прадставіла дачка мастака Соф'я Лі, М. БЕРКОВІЧ.

Есць удалыя вышыўкі, выкананыя мастацкай гледацкай А. Фаруціна падыраваў партрэт А. М. Горькага. Тонкія каларыя выносіць настолькі ўмела выкарыстаны для ўвасаблення вобраза вялікага рускага пісьмніка, што гэтую вышыўку цяжка адрозніць ад жывапісу.

Тэмавагія работы прадставіла дачка мастака Соф'я Лі, М. БЕРКОВІЧ.

афіцэра, вучаніца восьмага класа Кіра Чалдышова. Асабліва добра выканана яна партрэт В. І. Леніна і І. В. Сталіна, а таксама вышыўку — «Марэсьеў у самалёце».

Цікавы па колеры і малюнку партрэт правядыра карэйскага народа Кім Ир Сена (вышывальшчыца З. Нікольская).

На высокім мастацкім узроўні выдананы партрэт Ф. Э. Дзяржынскага групай вышывальшчыц, жонак афіцэраў — Кабялячкай, Дзевяняк, Рабінавай.

На выстаўцы ёсць таксама пейзажы, вельмі тонкія па колеры, перадачы прастор, перспектывы. Гэта пейзажы — «Хвой, асветлены сонцам» (Е. Кедрава), «Бярозавы гай» (П. Хайтовіч), «Залатая восень» (С. Брыкава) і «Жыта» (Маскокова).

Выключным поспехам карыстаюцца «Кони» О. Чалдышовай. Большасць водгукаў наведвальнікаў прысвечана гэтай рабоце.

Мастацкія вышыўкі жонак ваеннаслужачых, экспаніраваныя на выстаўцы, высока ацэнены нашым гледачом.

Мастацкія вышыўкі жонак ваеннаслужачых, экспаніраваныя на выстаўцы, высока ацэнены нашым гледачом.

На здымку: уверсе — удзельніцы выстаўкі абмяркоўваюць запісы кнігі водгукі. Злева направа: сядзяць — Макарава і Хайтовіч; стаяць — Красічкіна, Асадчанка, Антропава і Бернадэ.

Унізе: графічная вышыўка «Панфілаўчы». Работы А. П. Пятровіч. —Фота І. Салавейчыка.

Летні сезон у цырку

Учора ў Мінскім дзяржаўным цырку адкрылі новы сезон.

Першая праграма вызначаецца разнастайнасцю жанраў. У ёй удзельнічаюць стара майстры і таленавітая моладзь.

Паказ пачынаецца парадом-уступам на тэму аб жыцці і працы савецкіх людзей (тэкст А. Міронава, пастаноўка мастацкага кіраўніка цырка заслужанага артыста БССР С. Бірылы).

Сярод удзельнікаў першай праграмы — заслужаны артыст РСФСР Глазільшчыкаў, майстры цыркавага мастацтва, акрабавы Югавы і Магдас'ян, прадстаўнікі разнастайнага жанра артысты Балабан, маладыя артысты — майстры вышэйшай школы верхавай язды Рэгалыскі, эквілібрысты Рагатыкіна, ваватрына гімнасты Цімафееў і Варанцова, клоун Сяргеў.

На працягу летняга сезона ў цырку выступіць узбекская цыркавая група пад кіраўніцтвам народнага артыста РСФСР і Узбекскай ССР Ташкенбаева, атракцыён Кіё на новай праграме, народны артыст РСФСР Вадзімір Дурэў са сваёй славутай чыгуначкай і другія.

Зана бязлітасна штурхае дзяўчыну на самагаўства.

Нам здаецца, што трактоўка гэтага вобраза ў спектаклі можа быць некалькі інакш, чым у выкананні артысткі А. Шлягавай. Зана-Шлягава шчыра і моцна кахае Уадзіса і таму яе сутычка з Барбай атрымлівае некаторае апраўданне. Сапраўды-ж, пакрываючы аднаго з найбольш хваленага яе, чым каханне да Уадзіса.

Малодшая дачка гаспадыні — Анда — бойкая, злая на язык, але над гэтай злоснасцю тоіцца цёмная іста. Такой і маюць яе артыстка Г. Чакаліна. Маюць смела, ярка. Праўда, месцамі Г. Чакаліна ўносіць у ролю непатрэбную мітусню і празмерна завастае выкананы рысы.

Маці (артыстка О. Захарова) — поўнаўласная гаспадыня свайго дома. Моцная, вольная, яна не дапускае нават магчымасці парушэння ўстаноўленага парадку. Таму з такім гневам яна нападае на безабаронную Барбу і на свабодалюбівага Уадзіса.

Артыстка А. Качаткова вельмі непасрэдна ў ролі работніцы Орты. Орта шчыра любіць сіротку Барбу і марыць з'яднаць яе з Уадзісам. Артыстка ўсё-ж трэба асцерагацца, каб старанні Орты не набылі рысы ўзводніцтва намёкі на такую магчымасць ёсць дзвер у трактоўцы ролі Орты.

Уадзіс — улад, смелы і моцны юнак. Каханне да Барбы цалкам захалпае яго. З-за дзяўчыны ён кідае разгуд, знаходзіць у сабе цэльнасць і вяртаецца, неабходна ў адносінах да каханай сіроткі. Артыст В. Кандадалаў валодае патрэбным для ролі тэмпераментам і прывабнасцю. Але яму трэба вываляцца ад знешняга вывядзення ўдалства, паглыбіць вобраз на ўнутраннай лініі.

Рысы мяккага гумару падкрэсліў артыст Е. Гарсель у ролі сабра Уадзіса — Дыдзіса. В. Зверэў, які цудоўна валодае здольнасцю пераўвасаблення, — у ролі пастуха Гатныя яшчэ не знайшоў той дэпльнэ, якая выклікала б у гледача пахучы сімпатыі да вобраза.

Малодыя артысты Б. Кандадалаў, Т. Канипапава, Г. Чакаліна, Е. Гарсель, В. Зверэў, якія ўдзельнічаюць у аглядзе творчых моладзі, сыгралі ў гэтым спектаклі ролі асноўных ролей і паказалі сваю здольнасць вырашаць сур'ёзныя творчыя задачы.

Зана — старэйшая дачка гаспадыні — самаўзбуджана і разбэшчана дзівучыня. Ёй былі прызначаны ў жанні Уадзіс, і калі Барба нечакана паўстае на яе шляху, яна імгненна пераключаецца на яго.

Т. Канипапава глыбока зразумела драматычна змест гэтага вобраза. Яе Барба крапае гледача, хвалюе, а самае галоўнае — пераконвае. Толькі дарэмна артыстка ўносіць у вобраз элемент асуджанасці — гэтым яна абмяжоўвае свае магчымасці ў раскрыцці вобраза.

Зана — старэйшая дачка гаспадыні — самаўзбуджана і разбэшчана дзівучыня. Ёй былі прызначаны ў жанні Уадзіс, і калі Барба нечакана паўстае на яе шляху, яна імгненна пераключаецца на яго.

Гэты нескладаны сюжэт п'есы Я. Райніс напалуе пачынным дыханнем. Ён умела спалучае сцэны высокага драматызму з анімізмам, які насычаны лірыкай і саканічным гумарам, народнай песьняй. Вобразы раскрываюцца не адразу, яны шматгранныя, кожны з іх праходзіць свой складаны шлях развіцця.

Прымаючы да пастаноўкі гэты твор, рэжысёр і калектыў тэатра вывучылі разнастайны музейны і фальклорны матэрыял.

Пісьмо ў рэдакцыю

У пошуках літаратуры

У сяле Вязьні Ільянскага раёна Маладзечанскай вобласці жыве і працуе шматлікі атрад савецкай інтэлігенцыі, механізатараў, працаўнікоў калгасных палёў. Зразумела, што попыт на кнігу тут вялікі. Які жа гэты попыт задавальняецца? Загледзім на кніжную паліцу сельмага № 1 Вязьнінскага сельпо (заг. тав. Сяляўка). Тут мы знойдзем дзве-тры брашуры, некалькі старых падручнікаў, два-тры творы беларускіх пісьмнікаў. Вось і ўсё асартымент.

Не лепш абстаці справа ў васьмі іншых гандлюючых кропках сельпо. У пошуках патрэбнай кнігі жыхары сяла вымушаны звартацца ў горад за дзесяткі кіламетраў.

Камплектаванне сельскай або школьнай бібліятэкі з'яўляецца ў Вязьні цяжкай справай.

Загучыць Ярмаціцкая пачатковай школы т. Жукоўскага расказвае:

— Штогод асвоўваюцца нам срэдкі на папаўненне бібліятэкі. Лягчэй за ўсё перавесці гэтыя грошы на рахунак Вязьнінскага сельпо, але значна цяжэй атрымаць на іх кнігі. У мінулым годзе мы так і не дачкаліся патрэбнай дзесяці літаратуры.

Кніжны гандаль зусім не цікавіць старшыню сельпо т. Зыкіна. Гэтае пытанне ні разу не абмяркоўвалася з прадаўцамі. Некаторыя з іх маюць вельмі слабае ўяўленне аб культуры кніжнага гандлю, аб формах і метадах прапаганды кнігі і таму не могуць наладзіць рэалізацыю кніг.

Мала ўвагі аддае кніжнаму гандлю і раёнае аддзяленне «Саюздруку». Свежую газету, часопіс яшчэ можна купіць у вясцкім паштовым аддзяленні, а вольна-мастацкую літаратуру, кніжную навінку тут не знойдзеш.

П. ДЗЮБАЙЛА.

Мінскія паркі летам

У гэтым годзе ў парках і садах Мінска адкрываюцца шматлікія выстаўкі, прысвечаныя жыццю і рэвалюцыйнай дзейнасці В. І. Леніна, І. В. Сталіна, поспехам савецкага народа ва ўсіх галінах навукі, тэхнікі і культуры.

Вялікую цікавасць уяўляе выстаўка сацыяльнага малюнка на надзеяныя пытанні міжнароднага жыцця, арганізаваная ў парку імя Горькага.

У парку культуры і адпачынку імя Чэлюскінцаў і ў парку «Перамога» будуць прагучаны шмат лекцыяў аб вялікіх будоўлях камунізма.

У парку культуры і адпачынку імя Горькага арганізуюцца вялікае свята песьні школьнікаў горада, прысвечанае 30-годдзю піонерскай арганізацыі, сустрэча перадавікоў сельскай гаспадаркі рэспублікі з перадавікамі вытворчасці трактарнага і аўтамобільнага заводаў і інш. Будучы чытацца лекцыі аб прыарытэце савецкіх вучоных, аб дасягненнях савецкай біялогіі, лекцыі для бацькоў і г. д.

Вялікія тэматычныя вечары прысвечаныя ўсенароднаму руху ў абарону міру супраць амерыкана-англійскіх падпальшчыкаў вайны.

На сцэнічных пляцоўках і ў летнім кіна-тэатры будуць выступаць музычны і тэатральныя калектывы, дэманстравацца мастацкія, навукова-папулярныя і гістарычныя савецкія кінафільмы і фільмы краін народнай дэмакратыі. Будучы выступаць фабрычныя, заводскія і студэнцкія калектывы мастацкай самадзейнасці. Наведвальнікі парку сустрэюцца з беларускімі кампазітарамі і пісьмемнікамі.

Новыя кнігі

У Дзяржаўным выдавецтве БССР вышлі ў друку наступныя кнігі:

В. І. Казлоў. Людзі асобага складу. Літаратурны запіс Аляксея Кулакоўскага. Рэдактар М. Паслядовіч. Мастак Н. Гуцеў. Тыраж 30.000 экз., стар. 324. Цана 9 руб. 40 кап.

Кітайскія казкі. Літаратурная апрацоўка Н. Ходзя. Пераклад з рускай мовы Я. Брыля. Рэдактар А. Якімовіч. Тыраж 30.000 экз., стар. 88. Цана 2 руб. 80 кап.

Поступ міру. Зборнік твораў, прысвечаных барацьбе за мір. Рэдактар А. Кучар. Пералат мастака Е. Ганкіна. Тыраж 10.000 экз., стар. 304. Цана 7 руб.

Алесь Астапенка. Дзень маёй радзімы. Вершы. Рэдактар К. Цішоў. Вокладка В. Падбярэзак. Тыраж 4.000 экз., стар. 112. Цана 1 руб. 85 кап.

Ніна Тарас. Вершы. Рэдактар П. Панчанка. Мастак Е. Тарас. Тыраж 4.000 экз., стар. 88. Цана 1 руб. 75 кап.

А. І. Кур'яны. Белы пудзель. Пераклад І. Шамякіна. Малюнок В. Ціхановіча. Рэдактар Ул. Шаханен. Тыраж 20.000 экз., стар. 48. Цана 90 кап.

Па слядах нашых выступленняў

„Хлестаноў на гастролях“

Як паведаміў рэдакцыі намеснік міністра сельскай гаспадаркі БССР тав. І. Казлоў, фельетон «Хлестаноў на гастролях», змешчаны ў газеце «Літаратура і мастацтва» і сакавіка 1952 г., абмеркаваны на калегіі Міністэрства. Прыведзены ў фельетоне факты поўнасю павердзіліся.

За злоўжыванне службовым становішчам калегіі Міністэрства сельскай гаспадаркі БССР паставіла зняць з работы М. Е. Пашкевіча.

Дасягненні румынскай кінематаграфіі

Румынская кінематаграфія ўступіла ў першы год п'яцігодкі пасля карэнай рэарганізацыі. Стварэнне новых кінастудыі, сімфанічнага аркестра Камітэта па справах кінематаграфіі, Інстытута кінематаграфіі і прадпрыемства па выпуску і рамонту кінаабсталявання — усё гэта спрыяла поспехам румынскага кіно ў 1951 г.

У мінулым годзе кінастудыя «Букарэшць» прыступіла да работы над новымі мастацкімі фільмамі. Рыхтуецца выпуск фільма «Мітра Кокар» у пастаноўцы Марыеты Садова і Віктара Іаіу па аднайменнаму рамана Міхаіла Садавіяну, удастоенаму Залатою Медалью Міру. Рыхтуецца рад сцэнарыяў аб будаўніцтве сацыялізму ў Румынскай народнай рэспубліцы. У гэтай рабоце ўдзельнічаюць вядомыя румынскія пісьмемнікі. Хутка будзе здадзены ў вытворчасць сцэнары «Узрук гарніста» Чэзара Петруску і Міхаіла Новікава, прысвечаны рэвалюцыйным і патрыятычным традыцыям працоўнага народа Румыніі.

Дасягнуты першыя поспехі і ў галіне дакументальнага фільма. Студыя імя Аляксандру Сахіа выпусціла ў 1951 г. рад фільмаў, якія карысталіся заслужаным поспехам сярод працоўных. Фільмы «Старонкі з гісторыі барацьбы партыі», які вышлі да 30-годдзя кампартыі Румыніі, «Канал Дунай — Чорнае мора — будоўля міру», «Палац піанераў» і іншыя, а таксама каларыяныя фільмы «Восень у Дэльце» і «Байя-Мара» паказваюць, што румынскае кіно ўсё шырэй і глыбей адлюстроўвае жыццё працоўных, дапамагае справе будаўніцтва сацыялізму ў краіне.

У мінулым годзе былі зроблены першыя спробы ў стварэнні мультыплікацыйных фільмаў. Выпушчаны добрыя фільмы для дзяцей «Пенаслухмане качане» і «Пчала і голуб».

Новым відам вытворчасці з'яўляецца дубліраванне савецкіх фільмаў па румынскай мове. У 1951 годзе кінастудыя імя Аляксандру Сахіа паспяхова ажыццявіла дубліраванне фільмаў «Сустрэча на Эльбе», «Падаенне Берліна», «Данецкія шахцёры», «Кавалер Залатога Звязды». Гэта дае румынскаму гледачу магчымасць яшчэ глыбей зразумець ідэйны змест выдатных твораў савецкага кіно. Акрамя таго, дубліраванне савецкіх фільмаў па румынскай мове ў 1951 годзе пачалося будаўніцтвам кінацэнтара ў Бухарэсце, які будзе закончана ў гады другой п'яцігодкі. У будаўніцтве гэтага кінацэнтара румынская кінематаграфія атрымае і атрымае выключнае паліамагу Саюза. Агульны план будаўніцтва быў распрацаваны інжынерамі, архітэктарамі і тэхнолагамі Маскоўскага інстытута «Гіракіно».

У 1951 годзе ў Бухарэсце былі пабудаваны дзве пляцоўкі для кінадымажы і пачалося будаўніцтва трацінай пляцоўкі, а таксама кіналабараторыі. Такім чынам можна будзе адначасова працаваць над трыма мастацкімі фільмамі.

Вялікая ўвага была адана ў мінулым годзе пытанню падрыхтоўкі кадраў для кінематаграфіі. Інстытут кінематаграфіі і Вышэйшая школа па спецыялізацыі вышлі ў 1951 годзе першую групу спецыялістаў. У мінулым годзе адкрыты новыя сярэднія навучальныя ўстановы, прафесійна-навучныя школы і курсы па павышэнню кваліфікацыі. Зараз у розных школах і інстытутах навуцаецца звыш семсот чалавек.

Сваімі дасягненнямі румынская кінематаграфія абавязана перш за ўсё дапамозе Саюза. Гэтая дапамога выражаецца і ў пасылцы ў Румынскую народную рэспубліку савецкіх кінажурналістаў і аператараў, і ў тэхнічнай дапамозе будаўніцтва кінацэнтара, і ў абучэнні румынскіх студэнтаў у Маскоўскім і Ленінградскім інстытутах кінематаграфіі. Каштоўнай дапамогай з'яўляюцца і савецкія кнігі, падручнікі, часопісы, аналітычныя вучэбныя праграмы, а самае галоўнае — савецкія фільмы.

Поспехі румынскага кіно — яркае сведчанне таго, што кінематаграфія мастацтва мае найлепшыя ўмовы для развіцця пры народна-дэмакратычным правядзенні.

М. АЛМАЗАУ.

З ЗАМЕЖНОЙ ПОШТЫ

Крызіс атамнай эстэтыкі

«Атамны век» — так называецца мастацкая выстаўка, якая адкрыта ў Чыкага. Гэта не толькі выстаўка, гэта цэлае мастацкае аб'яднанне. Есць у яго і свой тэатрык, нейкі Бернер Лодж.

«Бяда старога мастацтва заключаецца ў тым, што яно прымушана было адлюстроўваць матэрыю, — гаворыць ён. — Мастацтва павінна праікаць у сутнасць рэчаў».

У гэтым мастацтве дапамагаюць атамная бомба. Сапраўды, бомба разбурае матэрыю, і сутнасць рэчаў сама сабой выяўляецца. Такім чынам, атамная бомба, па Бернеру Лоджу, з'яўляецца ні чым іншым, як сродкам «мастацкага разумення рэчаіснасці».

Што гэта — пародія ці трызненне вар'ята? Не, гэта дэкларацыя мастацкага аб'яднання «Атамны век», якая з'яўляецца прадметам «навуковага» абмеркавання на старонках салідных амерыканскіх часопісаў і газет.

Аднак не ўсіх буржуазных крытыкаў задавальняе атамная выстаўка. Так, крытык часопіса «Мэгзін оф арт» Юліус Гельд пасля «працяглага цяжкага раздум'я» прышоў да вываду, што ад «матэрыі мастацтва не адыйсці». Трэба сказаць, што падобны «цяжкі раздум'я» уласцівы не аднаму Юліусу Гельду. У апошнія месяцы часопіс «Мэгзін оф арт» стаў задумвацца аб лёсе амерыканскага мастацтва. Вывады, да якіх прышоў часопіс, не вельмі радасныя.

«З даўніх часоў, — піша часопіс, — амерыканцы скупалі мастацкія творы ўсёго еўрапейскага кантынента, але сваёй нацыянальнай школы яны не стварылі, не выхавалі сваіх буйных нацыянальных мастакоў і скульптараў». Часопіс успамінае аб нейкім дзіваку калекцыянеру Джо Дою з Сал-Францыска, які ў канцы мінулага стагоддзя купіў толькі амерыканскія карціны. Аднак на выстаўцы, які ён арганізоўваў, глядач не шукаў, бо не прызнаваў выстаўкі без «еўрапейскай прыправы».

Ціпер, па думку часопіса, справа стварэння нацыянальнай школы яшчэ больш ускладняецца, бо «вычварнае мастацтва нашых дзён страціла пахучы нацыянальны школь».

Гэта надзвычай каштоўнае прызнанне буржуазнага мастацкага часопіса. У Амерыцы старанна культывуюць касманалітызм, імкнучыся адыйсці ад нацыянальнай своеаслабнасці ў мастацтве, а вольна зараз не маюць сілы справіцца з тымі духамі, якія самі выклікалі.

Сянь непакою буржуазных амерыканскіх мастацтвазнаўцаў раскрывае часопіс «Атамны век».

Гэта надзвычай каштоўнае прызнанне буржуазнага мастацкага часопіса. У Амерыцы старанна культывуюць касманалітызм, імкнучыся адыйсці ад нацыянальнай своеаслабнасці ў мастацтве, а вольна зараз не маюць сілы справіцца з тымі духамі, якія самі выклікалі.

Сянь непакою буржуазных амерыканскіх мастацтвазнаўцаў раскрывае часопіс «Атамны век».

Галоўны рэдактар Васіль ВІТКА. Рэдакцыйны налегія: Заір АЗГУР, Уладзімір АЛОУНІКАУ, Васіль БУРНОСАУ, Міхась ГУБАРЭВІЧ, Ірына ЖДАНОВІЧ, Павел МАВАЛЕУ, Аляксей КУЛАКОЎСкі, Пётр ПАНЧАНКА (намеснік галоўнага рэдактара).